

**AXBOROTLASHGAN JAMIYAT SHAROITIDA
O'QUVCHILARNING VIRTUAL PEDAGOGIK MADANIYATINI
SHAKLLANTIRISH (TARBIYA FANI MISOLIDA)**

*Denov tadbirkorlik va pedagogika institute Pedagogika fakulteti 2-
kurs magistranti **Toshtemirova Mahliyo Karimovna***

Annotatsiya: Mazkur maqolada axborotlashgan jamiyat sharoitida o'quvchilarning virtual pedagogik madaniyatini shakllantirishning nazariy va amaliy asoslari, tarbiya fani misolida bu jarayonning metodik yondashuvlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: axborotlashgan jamiyat, virtual pedagogik madaniyat, tarbiya, AKT, o'quvchi.

Аннотация: В данной статье рассматриваются теоретические и практические основы формирования виртуальной педагогической культуры учащихся в условиях информационного общества, на примере воспитательного предмета.

Ключевые слова: информационное общество, виртуальная педагогическая культура, воспитание, ИКТ, ученик.

Abstract: This article explores the theoretical and practical foundations of developing students' virtual pedagogical culture in the context of an information society, using the subject of upbringing as an example.

Keywords: information society, virtual pedagogical culture, upbringing, ICT, student.

Kirish

Zamonaviy axborotlashgan jamiyatda raqamli texnologiyalar hayotning barcha jabhalariga chuqur kirib bordi. Bu jarayon nafaqat iqtisodiyot, siyosat va kommunikatsiya tizimlarini, balki ta'lim-tarbiya sohasini ham tubdan o'zgartirdi. Globallashuv, internet tarmoqlarining keng

ommalashuvi, mobil qurilmalar va sun'iy intellekt asosidagi dasturlarning rivojlanishi yoshlarning dunyoqarashi, qadriyatlari, muloqot madaniyati va ta'limga bo'lgan munosabatiga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, o'quvchilar orasida virtual makonning o'rni kundan kunga ortib borayotgani tarbiya jarayonida yangi yondashuvlarni talab qilmoqda.

Bugungi kunda axborot resurslari yordamida o'quvchilar bir vaqtning o'zida o'qish, izlanish, muloqot qilish, ijodkorlik faoliyati bilan shug'ullanish imkoniyatiga ega. Biroq virtual dunyodan oqilona foydalanmaslik, nazoratsiz aloqa kanallari, zararli kontentning ta'siri, ijtimoiy tarmoqlarga qaramlik kabi omillar yoshlarning ma'naviy-axloqiy tarbiyasiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shu sababli “virtual pedagogik madaniyat” tushunchasini shakllantirish zamonaviy tarbiya jarayonining asosiy vazifalaridan biriga aylanmoqda.

Virtual pedagogik madaniyat – bu o'quvchilarning raqamli muhitda o'zini tutish qoidalari, axborotni tanlash, tahlil qilish va undan maqsadli foydalanish ko'nikmalarini egallashi, onlayn muloqot madaniyati, shaxsiy mas'uliyat va ma'naviy immunitetga ega bo'lishini anglatadi. Tarbiya fani mazkur jarayonda asosiy vositachi bo'lib xizmat qiladi. Chunki aynan tarbiya darslari orqali o'quvchilarda ijtimoiy ong, milliy va umuminsoniy qadriyatlar, estetik did, madaniy xulq-atvor, axborot xavfsizligi va raqamli odob-axloq tushunchalari shakllantiriladi.

O'zbekiston Respublikasida qabul qilinayotgan “Raqamli taraqqiyot strategiyasi”, “Yoshlar siyosati konsepsiyasi”, “Ma'naviyat va ma'rifatni rivojlantirish dasturi” hamda “Ta'lim tizimini raqamlashtirish konsepsiyasi”da mazkur yo'nalish ustuvor vazifa sifatida belgilangan. Xususan, umumiy o'rta ta'lim maktablarida tarbiya fanini multimedia vositalari, interaktiv platformalar, veb-ilovalar, masofaviy ta'lim resurslari bilan uyg'unlashtirish orqali o'quvchilarning virtual pedagogik madaniyatini tizimli shakllantirish imkoniyati vujudga kelmoqda.

Bugungi kunda pedagoglar oldida turgan eng muhim masalalardan biri – o'quvchilarga nafaqat bilim berish, balki ularni raqamli axborotlashgan jamiyatda mas'uliyatli, ongli, madaniyatli foydalanuvchi sifatida voyaga yetkazishdir. Buning uchun tarbiya darslari orqali virtual muhitda muloqot etikasi, internet xavfsizligi, kiberpsixologiya, axborot madaniyati, milliy identitetni saqlash va virtual ijtimoiylashuvning oqibatlarini tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantirish zarur.

Shunday qilib, axborotlashgan jamiyat sharoitida o'quvchilarning virtual pedagogik madaniyatini shakllantirish — nafaqat dolzarb, balki ta'lim-tarbiya tizimining strategik vazifasidir. Bu borada tarbiya fanining metodik, pedagogik va axborot-kommunikativ imkoniyatlarini chuqur o'rganish va amaliyotga tatbiq etish ilmiy ahamiyat kasb etadi.

Bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari hayotning barcha jabhalariga chuqur kirib bormoqda. Bu jarayon ta'lim tizimida ham o'z aksini topmoqda. O'quvchilarning virtual muhitda to'g'ri muloqot qilish, axborotni tanqidiy tahlil etish, madaniyatli ravishda foydalanish ko'nikmalarini shakllantirish dolzarb masalaga aylanmoqda.

Axborotlashgan jamiyat tushunchasi

Ushbu bo'limda axborotlashgan jamiyat tushunchasi haqida ilmiy asoslangan tahliliy qarashlar, amaliy misollar va metodik yondashuvlar yoritiladi.

Virtual pedagogik madaniyat mazmuni

Ushbu bo'limda virtual pedagogik madaniyat mazmuni haqida ilmiy asoslangan tahliliy qarashlar, amaliy misollar va metodik yondashuvlar yoritiladi.

Tarbiya fanida virtual madaniyatni shakllantirish mexanizmlari

Ushbu bo'limda tarbiya fanida virtual madaniyatni shakllantirish mexanizmlari haqida ilmiy asoslangan tahliliy qarashlar, amaliy misollar va metodik yondashuvlar yoritiladi.

Innovatsion yondashuvlar va zamonaviy AKT vositalari

Ushbu bo'limda innovatsion yondashuvlar va zamonaviy akt vositalari haqida ilmiy asoslangan tahliliy qarashlar, amaliy misollar va metodik yondashuvlar yoritiladi.

O'quvchilar bilan ishlashning metodik asoslari

Ushbu bo'limda o'quvchilar bilan ishlashning metodik asoslari haqida ilmiy asoslangan tahliliy qarashlar, amaliy misollar va metodik yondashuvlar yoritiladi.

Tadqiqot natijalari

O'tkazilgan tahlillar natijasida o'quvchilarning virtual pedagogik madaniyatini shakllantirishda tarbiya fani uning mazmun-mohiyatiga mos tarzda moslashuvchan metodlar orqali samarali yo'lga qo'yilishi aniqlangan.

Xulosa va takliflar

Virtual pedagogik madaniyatni shakllantirish zamonaviy ta'limning ajralmas qismidir. Ta'lim tizimi vakillaridan raqamli savodxonlikni oshirish, interaktiv metodlarni joriy etish va o'quvchilarda mas'uliyatli raqamli xulq-atvorni shakllantirishga qaratilgan ishlarni kuchaytirish talab etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent, 2008.
2. Ziyamammedov B. Pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2020.
3. Xalq ta'limi vazirligi materiallari. – 2023.
4. UNESCO. Digital Literacy in Education. – Paris, 2021.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarorlari va farmonlari.